

دانشگاه علامه طباطبایی

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در کتابداری و اطلاع‌رسانی

عنوان:

تحلیل تطبیقی استنادهای پایان‌نامه‌های دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه‌های

علامه طباطبایی و تربیت مدرس

استاد راهنما:

دکتر زهرا موسوی‌زاده

استاد مشاور:

دکتر حسن کیانی

پژوهشگر:

عبدالعظیم پناهی

پاییز ۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیر و تشکر:

بر خود می دانم از اساتید محترم

سرکار خانم دکتر زهرا موسوی زاده استاد راهنما

سرکار خانم دکتر عصمت مؤمنی جانشین استاد راهنما

جناب آقای دکتر حسن کیانی استاد مشاور

و جناب آقای دکتر سعید غفاری استاد داور

که مرا در فرآیند پژوهش حاضر راهنمایی و مساعدت نموده

اند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

همچنین از دوست عزیزم جناب آقای استاد عبدالحافظ پناهی که

صمیمانه اینجانب را در نگارش این اثر یاری نموده اند، سپاسگزارم.

تقدیم به:

مادرم، که عنوان عاشقانه ترین شعر خداست؛

و

پدرم که می بخشد بی دریغ، بدون هیچ چشم-

داشتی...

به خانواده ام ؛

به روح عبدالغنی به یاد دوستی معصومانه مان؛

و تمامی دوستانم؛

چکیده:

پژوهش حاضر به بررسی تحلیل استنادی ۱۰۳ پایان نامه دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس می‌پردازد. هدف پژوهش حاضر تحلیل تطبیقی استنادهای پایان‌نامه‌های دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس می‌باشد. روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است و جامعه مورد مطالعه شامل تمامی منابع مندرج در فهرست منابع و مآخذ پایان‌نامه‌های دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه‌های علامه طباطبایی (۴۵ عنوان پایان‌نامه) و تربیت مدرس (۵۸ عنوان پایان‌نامه) بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از نرم افزار مایکروسافت اکسل استفاده گردید. طبق یافته‌های پژوهش، در دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس، مجلات لاتین به ترتیب با ۴۴/۶۹ و ۵۵/۱۴ درصد، بیشترین استنادها را از لحاظ نوع منبع به خود اختصاص داده‌اند و از لحاظ زبان مورد استناد نیز زبان انگلیسی به ترتیب با ۷۲/۲۸ و ۸۴ درصد، زبان غالب مورد استناد بوده و از نظر تاریخ انتشار نیز، دوره‌های زمانی ۱۳۸۴-۱۳۸۰ (۲۰۰۵-۲۰۰۱) با ۲۴/۳۳ درصد و ۱۳۷۴-۱۳۷۰ (۱۹۹۵-۱۹۹۱) با ۲۰/۳۳ درصد، بیشترین استنادها را به نسبت سایر دوره‌ها به دست آورده‌اند. در رابطه با میانگین تعداد استناد در این دو دانشگاه نیز میانگین ۱۳۱/۷۱ استناد و ۱۲۹/۲۶ استناد محاسبه شده و مجلات "اندیشه و رفتار" و *Consulting and clinical psychology* و " مجله روانشناسی و *personality and social psychology*" از جمله مجلات هسته در این دو دانشگاه می‌باشند. علی دلاور، و ام. پی. سلیگمن، در دانشگاه علامه طباطبایی و پریخ دادستان و آر. جی. داویدسون در دانشگاه تربیت مدرس به عنوان پراستنادترین مؤلفان فارسی و لاتین شناخته شده‌اند. کتب « *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* » و « *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* » و مجلات " *Consulting and clinical psychology* » و « *personality and social psychology* » در این دو دانشگاه به عنوان پراستنادترین مجلات بوده‌اند. در رابطه با نیم‌عمر منابع نیز، پایان‌نامه‌های لاتین با ۶ و کتب فارسی با ۱۱/۹ سال و همچنین مجلات فارسی با ۸/۳ و کتب لاتین با ۲۰/۹ سال کمترین و بیشترین نیم‌عمر را در دانشگاه‌های مذکور به دست آورده‌اند.

کلید واژه‌ها: تحلیل استنادی- کتاب‌سنجی- مجلات هسته- نیم‌عمر- دانشگاه علامه طباطبایی- دانشگاه تربیت

مدرس- پایان‌نامه‌ها (دکتری)

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	۱-۱. مقدمه
۳	۲-۱. بیان مسئله
۴	۳-۱. تعاریف مفهومی و عملیاتی
۶	۴-۱. اهداف پژوهش
۶	۱-۴-۱. هدف اصلی
۶	۲-۴-۱. هدفهای فرعی
۷	۵-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش
۷	۶-۱. پرسشهای پژوهش
۸	۷-۱. فرضیه های پژوهش
۹	۸-۱. متغیرهای پژوهش
۹	۸-۱. متغیرهای پژوهش

فصل دوم: مباحث نظری و پیشینه پژوهش

۱۱	۱-۲. مقدمه
۱۳	۲-۲. کتابسنجی
۱۳	۱-۲-۲. تعاریف و مفاهیم کتابسنجی
۱۶	۲-۲-۲. تاریخچه کتابسنجی
۱۸	۳-۲-۲. اهداف کتابسنجی
۱۹	۴-۲-۲. دامنه و قلمرو کتابسنجی
۲۱	۵-۲-۲. کاربرد کتابسنجی

۲۴	۶-۲-۲. قواعد و شاخصهای مورد استفاده در مطالعات کتابسنجی
۲۶	۱-۶-۲-۲. قانون لوتکا
۲۹	۲-۶-۲-۲. قانون زیف
۳۱	۳-۶-۲-۲. قانون بردفورد
۴۰	۷-۲-۲. فنون کتابسنجی
۴۲	۳-۲. استناد
۴۲	۱-۳-۲. تعاریف استناد
۴۳	۲-۳-۲. تاریخچه استناد
۴۴	۳-۳-۲. دلایل استناد
۴۷	۴-۳-۲. آسیب‌شناسی استنادها
۴۹	۵-۳-۲. انواع استناد
۵۱	۶-۳-۲. کاربردهای استناد
۵۳	۴-۲. تحلیل استنادی
۵۳	۱-۴-۲. مقدمه
۵۴	۲-۴-۲. تعاریف تحلیل استنادی
۵۵	۳-۴-۲. تاریخچه تحلیل استنادی
۵۶	۴-۴-۲. مطالعات تحلیل استنادی
۵۹	۵-۴-۲. کاربرد تحلیل استنادی
۶۲	۶-۴-۲. برخی اشکالات تحلیل استنادی
۶۵	۵-۲. پیشینه پژوهش
۶۵	۱-۵-۲. پیشینه پژوهش در ایران
۷۷	۲-۵-۲. پیشینه پژوهش در خارج از ایران:

۸۳	۱-۳. مقدمه
۸۳	۲-۳. روش پژوهش و توجیه آن
۸۴	۳-۳. جامعه پژوهش
۸۴	۳-۳. شیوه ها و ابزار گردآوری اطلاعات
۸۴	۴-۳. شیوه تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۸۶	۱-۴. مقدمه
۸۶	۲-۴. یافته های مرتبط با پرسش های پژوهش
۸۶	۱-۲-۴. پرسش اول
۸۹	۲-۲-۴. پرسش دوم
۹۰	۳-۲-۴. پرسش سوم
۹۳	۴-۲-۴. پرسش چهارم
۹۴	۵-۲-۴. پرسش پنجم
۱۰۲	۶-۲-۴. پرسش ششم
۱۰۵	۷-۲-۴. پرسش هفتم
۱۱۲	۸-۲-۴. پرسش هشتم
۱۱۴	۳-۴. فرضیات پژوهش
۱۱۴	۱-۳-۴. فرضیه اول
۱۱۴	۲-۳-۴. فرضیه دوم
۱۱۴	۳-۳-۴. فرضیه سوم

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۱۸	۱-۵. مقدمه
۱۱۹	۲-۵. بحث و نتیجه گیری
۱۳۲	۳-۵. پیشنهادات برآمده از یافته های پژوهش
۱۳۴	۴-۵. پیشنهاداتی برای پژوهش های آینده
۱۳۶	منابع و مآخذ
۱۳۶	الف. منابع فارسی
۱۴۳	ب. منابع لاتین

پیوست فرمول های مورد استفاده در پژوهش

الف. نحوه محاسبه نیم عمر

ب. نحوه محاسبه ضریب بردفورد

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲: تعداد مجلات به همراه تعداد مقالات مرتبط در آنها	۳۴
جدول ۲-۲: تعداد مجلات به همراه تعداد مقالات مرتبط در آنها به ترتیب نزولی	۳۵
جدول ۱-۴: میزان استناد بر اساس نوع اطلاعاتی (کتاب، نشریات ادواری، پایاننامه، و مانند آن) در پایاننامه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس	۸۸
جدول ۲-۴: توزیع فراوانی میزان استناد بر اساس زبان مورد استناد در پایاننامه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس	۹۰
جدول ۳-۴: میزان استناد بر اساس تاریخ انتشار منابع مورد استناد در پایاننامه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس	۸۹
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی تعداد پایاننامه‌ها، استنادها و میانگین تعداد استنادها در پایاننامه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس	۹۳
جدول ۵-۴: نحوه محاسبه ضریب بردفورد برای تعیین مجلات هسته فارسی در دانشگاه علامه طباطبایی	۹۵
جدول ۶-۴: نحوه محاسبه ضریب بردفورد برای تعیین مجلات هسته لاتین در دانشگاه علامه طباطبایی	۹۷
جدول ۷-۴: نحوه محاسبه ضریب بردفورد برای تعیین مجلات هسته فارسی در دانشگاه تربیت مدرس	۹۹
جدول ۸-۴: نحوه محاسبه ضریب بردفورد برای تعیین مجلات هسته لاتین در دانشگاه تربیت مدرس	۱۰۱
جدول ۹-۴: پراستنادترین مؤلفان فارسی و لاتین در دانشگاه علامه طباطبایی	۱۰۳
جدول ۱۰-۴: پراستنادترین مؤلفان فارسی و لاتین در دانشگاه تربیت مدرس	۱۰۴
جدول ۱۱-۴: پراستنادترین کتب فارسی و لاتین دانشگاه علامه طباطبایی	۱۰۶
جدول ۱۲-۴: پراستنادترین نشریات فارسی و لاتین دانشگاه علامه طباطبایی	۱۰۸
جدول ۱۳-۴: پراستنادترین کتب فارسی و لاتین دانشگاه تربیت مدرس	۱۰۹
جدول ۱۴-۴: پراستنادترین نشریات فارسی و لاتین دانشگاه تربیت مدرس	۱۱۱
جدول ۱۵-۴: نیم عمر انواع منابع مورد استناد در پایاننامه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس	۱۱۳

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱. مقدمه

اطلاعات علمی پیوسته در قالب‌های گوناگونی اشاعه می‌یابند. لذا کتابداران نه تنها با مسئله رشد روز افزون اطلاعات، بلکه با قالب‌ها و اشکال متنوع منابع اطلاعاتی مانند کتاب، نشریات ادواری، پایان‌نامه، فیلم و مانند آن نیز مواجهند. از جمله انواع منابع اطلاعاتی مهم، پایان‌نامه‌های دانشگاهی دانشجویان تحصیلات تکمیلی است که نقش آن‌ها در کمک به محققان و متخصصان رشته‌های مختلف مشهود است. ویژگی ژرف‌نگری و محدود بودن دامنه کار پایان‌نامه‌ها از لحاظ پژوهش بسیار حائز اهمیت است. نویسنده پایان‌نامه در کار تحقیق خود برای یافتن سابقه کار یا شواهد تحقیق، متون و منابعی را جست‌وجو می‌کند و مورد استفاده قرار می‌دهد که گاه از چشم دیگران دور می‌ماند، چنان که فهرست منابع مورد استفاده پایان‌نامه‌ها، منبعی با ارزش برای آگاهی نسبت به متون مربوط به موضوعی کاملاً محدود است. از این رو مهم است که پایان‌نامه‌ها را از دو دیدگاه مورد توجه قرار دهیم، یکی به عنوان مدرک مفید پژوهشی به اعتبار متن تحقیق، و دیگری به مثابه نوعی کتابشناسی تخصصی به اعتبار فهرست مآخذ پایانی آن (مظفری غربا، فدائی عراقی، حری، ۱۳۸۴، ص ۱۶).

هر فعالیت علمی نیازمند آگاهی از فعالیت‌های مرتبط پیشین است. به عبارت دیگر تعمق در آثار دیگران و استفاده از اندیشه‌های پویا و ارتباط آن‌ها با قلمرو فکری خود به گونه‌ای که جنبه‌های مختلف آن را بهتر و دقیق‌تر تحلیل کنیم و از این طریق نسبت به میراث فکری خود غنی‌تر و عمیق‌تر بیندیشیم، از جمله وظایفی که هر محقق

باید در انجام آن اهتمام ورزد. بر این اساس است که کارهای آینده بر پایه آن چه در گذشته انجام شده، بنا می‌شود و کارهای گذشته به مدد کارهای جدید، کامل یا دست کم پالایش می‌شوند. به عبارت دیگر ریشه‌های نظری هر پژوهش تازه در سرزمین پژوهش‌های مرتبط گذشته جان گرفته‌اند. مراجع مورد استناد در انتشارات علمی نشان دهنده منابع و خاستگاه اندیشه‌های گنجانده شده در این نوشته‌جات هستند؛ بدین معنا که توزیع منابع مورد ارجاع، بر حسب مجرای انتشار، حوزه موضوعی و تاریخی تألیف آن، منعکس کننده شکل‌ها و جنبه‌های گوناگون علایق و منابع آن اجتماع علمی است. بنابراین یکی از فعالیت‌هایی که با استفاده از تحلیل استنادی صورت می‌گیرد، تعقیب یک اندیشه از طریق روگیری استنادها جهت رسیدن به نخستین طرح یک فکر، یا بداعت در یک حوزه علمی و به قولی، به منظور استفاده در تدوین تاریخ علوم است. در مطالعه استنادی که امروز، در بررسی روابط مفهومی نوشته‌ها مورد توجه است، رابطه میان مدرک استناد دهنده و مدارک مورد استناد، بررسی می‌شود، و اگر روابط و قواعدی را که بر این رابطه حاکم است، کشف کنیم، دست به تحلیل استنادی زده‌ایم. تحلیل استنادی یکی از روش‌های کمی است که به ارزیابی متون علمی بر اساس شمارش استنادهای تعلق گرفته به آن متون می‌پردازد (مکی‌زاده، ۱۳۸۷، ص ۱۲۵-۱۲۶).

۱-۲. بیان مسئله

یکی از مهمترین و با ارزش ترین کارهای تحقیقی دانشجویان دکتری، پایان‌نامه‌های آنهاست که در نوشتن این کار تحقیقی مهم، از منابع اطلاعاتی در محمل‌ها و زبان‌های گوناگونی استفاده می‌شود، ولی مشخص نمودن این که کدام یک از محمل‌های اطلاعاتی (کتاب، نشریه، مقاله، کنفرانس و ...) و به چه زبانی، بیشترین کاربرد را در میان حجم زیاد انتشارات برای دانشجویان دارد، مسئله‌ای است که به دنبال کشف آن می‌باشیم تا با شناسایی این

منابع، به دانشجویانی که در آینده می‌خواهند پژوهش‌هایی از این نوع را به انجام برسانند، یاری رسانیم (صابری و نیکخواه، ۱۳۸۷، ص ۱۵).

به عبارت دیگر مسیر حرکت محقق به نوعی در منابع و مآخذی که مورد استفاده قرار می‌دهد، منعکس می‌شود. لذا اندازه‌گیری میزان استفاده از منابع و مآخذ از طرف محقق در پایان‌نامه، به نوعی نشان‌دهنده الگوی رفتار علمی محقق بوده که با روش‌های ارزیابی عینی قابل بررسی است (پاکدامن و علوی، ۱۳۸۹، ص ۵۰).

با بررسی و تحلیل وضعیت استناد در پایان‌نامه‌ها مشخص می‌شود که آن‌ها از چه منابعی در پایان‌نامه‌های خود استفاده می‌کنند. اطلاع از این که کدام یک از انواع منابع اطلاعاتی، به چه زبانی، و در چه محدوده زمانی، بیش از سایر منابع و در جریان اطلاع فرد از آخرین منابع و پیشرفت‌های رشته‌اش مورد استفاده قرار می‌گیرد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا در تشخیص ویژگی‌های رفتار اطلاع‌یابی و میزان اولویت منابع مورد استفاده، بسیار مؤثر بوده و در جریان تأمین منابع اطلاعاتی و نیز تعیین جایگاه رشته‌های مورد نظر در مشارکت‌های بین‌المللی نقش مهمی را ایفا می‌نماید (موحدپور، ۱۳۸۹، ص ۲۳).

بنابراین ما با انجام این پژوهش قصد داریم تا با تحلیل تطبیقی استنادهای پایان‌نامه‌های دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس، به بررسی و مقایسه الگوی رفتار علمی دانشجویان این رشته تحصیلی در چگونگی استفاده از منابع علمی بپردازیم.

۳-۱. تعاریف مفهومی و عملیاتی

پایان‌نامه: رساله‌ای که به وسیله داوطلب درجه دانشگاهی به عنوان یکی از شرایط احراز درجه مزبور ارائه می‌شود (سلطانی و راستین، ۱۳۷۹، ص ۸۱)، و در این پژوهش منظور پایان‌نامه‌های دکتری روانشناسی عمومی است

که از آغاز تا پایان نیم سال اول سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ در دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس دفاع شده و به کتابخانه‌های دانشکده‌ای و مرکزی دو دانشگاه تحویل داده شده‌اند و در دسترس کاربران قرار گرفته‌اند.

روانشناسی عمومی: به طور کل، رشته روانشناسی در مقطع دکتری شامل گرایش‌های بالینی، عمومی، سنجش و اندازه‌گیری، سلامت، کودکان استثنائی، تربیتی، و علوم اعصاب شناختی می‌باشد، و ما در این پژوهش به خاطر این گرایش روانشناسی عمومی را انتخاب کرده‌ایم که به طور همزمان در دو دانشگاه علامه طباطبایی و تربیت مدرس تدریس می‌شود و از لحاظ تعداد جامعه آماری نیز در حد قابل قبولی است.

استناد: نوشته‌هایی هستند که در متن یک اثر علمی قرار داده می‌شوند تا سبب ارجاع کتابشناختی به اثری چاپ شده باشند که توسط مؤلف یا مؤلفان مورد استفاده یا نقل قول قرار گرفته است (علیچانی و کرمی، ۱۳۸۷، ص ۴۰).

تحلیل استنادی: مطالعه استنادی یا تحلیل استنادی یکی از متداول‌ترین فنون کتابسنجی است که در آن قواعد حاکم بر رابطه میان مدرک استناد دهنده (متن) و مدرک مورد استناد (سند)، جست و جو و مطالعه می‌شود (حری، نشاط و رجبی، ۱۳۸۱، ص ۶۱۶).

نیم‌عمر: محاسبه ارزش مدرکی معین با کم کردن سال نشر آن از میانه سال‌های نشر مدارکی که در آن‌ها به آن مدارک استناد شده است (شهریاری، ۱۳۸۵، ص ۹۱).

قانون بردفورد: این قانون توسط ساموئل کلمنت بردفورد بیان شد. وی اعلام کرد که تعداد نسبتاً کمی از مجله‌ها، درصد بسیار بالایی از کل مقاله‌های هم موضوع را منتشر می‌کنند. قانون بردفورد عمدتاً برای مجموعه سازی در کتابخانه‌ها پیشنهاد می‌کند که تا حد امکان مجلاتی که بیشترین مقالات در یک موضوع را دارند

خریداری شوند. در واقع بر اساس قانون او چندین مجله هسته بخش قابل توجهی از حوزه موضوعی را پوشش می دهد (علیجانی و کرمی، ۱۳۸۷، ص ۳۹-۴۰).

۱-۴. اهداف پژوهش

۱-۴-۱. هدف اصلی

تحلیل تطبیقی اسنادهای پایان نامه های دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه های علامه طباطبایی و تربیت مدرس از ابتدا تا پایان نیم سال اول سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹.

۱-۴-۲. هدف های فرعی:

۱. تعیین و مقایسه نوع محمل های اطلاعاتی مورد استناد در جامعه مورد مطالعه
۲. تعیین و مقایسه وضعیت زبانی اسنادها در جامعه مورد مطالعه
۳. تعیین و مقایسه وضعیت انتشار منابع مورد استفاده در جامعه مورد مطالعه
۴. تعیین و مقایسه میانگین تعداد اسنادها برای هر پایان نامه در جامعه مورد مطالعه
۵. تعیین و مقایسه مجلات هسته، بر اساس قانون پراکنندگی بردفورد در جامعه مورد مطالعه
۶. تعیین و مقایسه پر استنادترین مؤلفان در جامعه مورد مطالعه
۷. تعیین و مقایسه پر استنادترین کتاب ها و نشریات فارسی و لاتین در جامعه مورد مطالعه
۸. تعیین و مقایسه نیم عمر کتاب ها و نشریات فارسی و لاتین استناد شده در جامعه مورد مطالعه

۱-۵. اهمیت و ضرورت پژوهش

اعتبار پژوهشی پایان‌نامه‌ها بر کسی پوشیده نیست و دانشجو در تدوین پایان‌نامه خود ناگزیر است برای یافتن سابقه کار و شواهد تحقیق، متون و منابع مختلفی را جستجو نموده و مورد استفاده قرار دهد. به همین جهت ماهیت منابع و روی آوردن به اسناد و مدارکی که شناسایی و دستیابی به آن‌ها به دشواری صورت گرفته، سبب می‌شود که فهرست مآخذ پایان‌نامه‌ها منبع بسیار با ارزشی برای آگاهی نسبت به متون مربوط به یک موضوع خاص باشند. به همین دلیل در معرفی کتابشناسی‌ها، فهرست مآخذ پایان‌نامه‌ها در صدر منابع مورد توصیه قرار می‌گیرد (صابری و نیکخواه، ۱۳۸۷، ص ۱۵۱).

همچنین شناخت نیازها و الگوهای اطلاعاتی محققان پایان‌نامه‌ها، می‌تواند به تصمیم‌گیری بهتر مسئولان و همچنین تغییر و بهبود رفتار اطلاعاتی نویسندگان بیانجامد. از طرف دیگر، نویسندگان پایان‌نامه‌ها با شناخت رفتار استنادی خود، این امکان را دارند که نسبت به ارتقا و بهبود رفتار استنادی و الگوهای علمی اقدام نمایند. علاوه بر این، نتایج این پژوهش به مجموعه‌سازان کتابخانه‌ها کمک خواهد کرد تا بتوانند با توجه به رفتارهای استنادی نویسندگان، نیازهای آتی آن‌ها را بهتر تشخیص داده و در فراهم آوری منابع اطلاعاتی به صورت راهبردی اقدام نمایند.

با استفاده از یافته‌های این پژوهش می‌توان به تازگی و یا قدیمی بودن اطلاعات مورد استفاده پی برد و درجه مفید بودن منابع اطلاعاتی را از طریق تعداد دفعات استناد و مراجعه دانشجویان به آن‌ها تعیین کرد.

۱-۶. پرسش‌های پژوهش

۱. نوع منابع اطلاعاتی (کتاب، نشریات ادواری، پایان‌نامه، و مانند آن) مورد استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه

علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟

۲. زبان منابع مورد استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۳. وضعیت استنادی پایان‌نامه‌ها از نظر تاریخ انتشار در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۴. میانگین تعداد استناد برای هر پایان‌نامه در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۵. مجلات هسته بر اساس قانون بردفورد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۶. پر استنادترین مؤلفان منابع مورد استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۷. پر استنادترین کتاب‌ها و نشریات فارسی و لاتین منابع مورد استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟
۸. نیم‌عمر کتاب‌ها و نشریات فارسی و لاتین منابع مورد استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مقایسه با دانشگاه تربیت مدرس چگونه است؟

۱-۲. فرضیه‌های پژوهش

۱. متوسط تعداد استناد در هر پایان‌نامه، بیشتر از ۵۰ استناد است.
۲. غالب استنادهای صورت گرفته مربوط به منابع منتشر شده به زبان انگلیسی است.

۳. میان زمان نشر و تعداد دفعات استناد همبستگی مثبت وجود دارد، یعنی هر چه زمان نشر به زمان حال نزدیک تر باشد، تعداد دفعات استناد بیشتر است.

۱-۸. متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل: پایان‌نامه‌هایی که مورد بررسی استنادی قرار می‌گیرند، متغیر مستقل هستند.

متغیر وابسته: صفات و ویژگی‌های استنادی از جمله زبان، وضعیت انتشار، نوع منبع اطلاعاتی، نویسندگان پر

استناد، کتاب‌ها و نشریات فارسی و لاتین پراستناد، نیم‌عمر منابع، مجلات هسته.

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه پژوهش